PROPOSTES PEDAGÒGIQUES

1.TRENCANT ESTEREOTIPS

Personatges protagonistes de les seves pròpies vides., que volen superar els estereotips , prejudicis i sexisme amb una convivència amb respecte i corresponsabilitat

ROSA CARAMEL
Turin, Adela. Kalandraka

Aquest conte és la història d'un grup d'elefants i elefantes on elles viuen de manera separada i tenen activitats diferents, fins i tot el colors d'unes i altres és diferent. Els elefants són grisos, mengen herbes verdes, es dutxen al riu, es rebolquen al fang i fan la migdiada sota els arbres. Les elefantes són roses, estan tancades en un jardí ballat i no poden fer res del que fan els seus companys elefants. Però hi ha una elefanta que és gris, i en el seu intent per tornar-se rosa...

PROPOSTA PEDAGÒGICA

Abans de començar cada nen ha d'escriure o dibuixar , segons el nivell, el joc o joguina que li agrada més , sense posar el nom. Recollirem els papers i els tornarem a repartir. Cada nen i nena hauran de penjar el paper en un mural on hi ha tres parts: jocs de nens, jocs de nenes, jocs per tot i totes.

Llegim el conte

Reflexions sobre el conte

Com es la Guillermina al principi de la història? Diries que la Guillermina era diferent la resta de les elefantes?

L'elefanteta menjava flors però no es tornava rosa. Creieu que ells estava trista perquè realment volia ser rosa o perquè per no ser-ho la seva mares es disgustava i el seu pare s'enfadava? Quan feu alguna cosa mal feta a casa, qui us renya? Qui et diu com s'han de fer bé? Qui es disgusta?

Per què creus que la Guillermina va decidir sortir del tancat? Creus que la seva decisió va ser valenta?

Per que al principi totes les altres elefantes la miraven malament i després tenien enveja i al final surten totes del tancat i s'ajunten amb la Guillermina?

Us esperàveu que la història acabés així? Què es el que mes us ha agradat ?

Els elefants del conte juguen lliurement mentre que les elefantetes a dins del tancat miren com els altres juguen i s'ho passen bé. Et sembla just?

Hi ha jocs de nens i nenes? És just que hagis de jugar a... o no puguis jugar a...? Qui ho ha decidit? I per què?

Creieu que la Guillermina era diferent dels altres elefants?Per què estava trista la Guillermina, per ser grisa?Què va fer un cop li va passar la tristesa? I el seu canvi va agradar a les altres elefantes?

Reflexió final

Al final fer el punt de conclusió recollint tot el treball, anem al mural que hem creat a l'inici de la sessió i canviem el mural si creiem que hi ha coses que ara no ens lliguen (el títols es podran treure i en quedarà el mural amb tots els jocs i un encapçalament on diu jocs per tots i totes.

El meu pare es mestressa de casa. I què?
Ugidos, Sílvia; Valverde, Mikel. La Galera, 2000

El pitjor de tot va ser el dia que a l' escola ens van demanar una redacció titulada "el treball del meu pare". Els altres nens i nenes tenien pares que eren fusters,advocats, taxistes, cambrers , periodistes, i tota mena de pares per l' estil. Jo era l'única de tota la classe que tenia un pare mestressa de casa.

Llegim el conte

Reflexions sobre el conte

Un cop explicat el conte preguntem si els ha agradat el conte? Què han trobat més divertit? Perquè creieu que alguns companys de la protagonista s'enriuen de que el seu pare sigui mestressa de casa? Com ho viu ella? I el seu pare, està content de fer aquesta feina? Aleshores afegeixo: A vosaltres qui us cuida? Qui us porta al pediatra? Qui creieu que dedica més hores a la cura de la llar i la família a casa vostra? Si algú de la classe té un pare mestressa de casa i quina feina fa? Quines feines de casa fan els nens i nenes de la classe?...

TALLER "Qui fa què a casa?"

Posem objectes relacionats amb les feines de la casa per terra i demanem a cada infant d'agafar-ne un, explicar-nos que és i per a què serveix i qui acostuma a fer-ho servir a casa seva.

Un cop fet això completem la taula de les feines de casa posant qui fa cadascuna de les feines i veurem si hi ha feines que les fan els homes o les dones i si n'hi ha algunes que fan tots dos i per què? Qui de la família fa més feina a casa i qui en fa menys? Si hi ha feines més difícils i altres més senzilles' Si hi ha feines que prenen més temps o que es fan més vegades al dia o a la setmana i altres que només es fan de tan en tant,...Si les feines de la casa són divertides o avorrides,....Qui té més temps lliure, el pare o la mare, per què? Hi ha algú més que fa feines de casa seva? L'avi, l'avia, algú que ve a netejar i qui li paguen, etc.

Reflexió

En general a l'Estat Espanyol les dones fan 3 hores i 7 minuts més al dia de feina a casa que els homes. Per què? Són importants i necessàries aquestes feines? Us han ensenyat a fer-les des de petits? Us demanen que feu les mateixes feines a casa als nens que a les nenes? Per què? Les feines de casa són interessants o avorrides? Què us semblaria tenir un pare mestressa de casa? Penseu que aprendre a fer les feines de casa des de petits és útil o no? Perquè?Acabem la sessió demanant als infants que pensin en una feina que no saben fer i que creuen que necessitaran fer quan siguin més grans i no visquin amb el pare i la mare i que demanin que els hi ensenyin a fer. També que preguntin al pare, donat el cas, perquè ell no fa feines de la casa i en canvi també menja, embruta, etc.

LA MEITAT D'EN JAN
Lienas, Gemma; Fanlo, Àfrica; Ed.Galera, 2008

En Jan està fart que a casa el renyin i que a l'escola es riguin d'ell perquè li interessen coses "de nenes", així que decideix desfer-se de tot el que sigui de nena i ho enterra al jardí. Ara ho passa molt malament, però ja és un nen, o això creu, perquè la fada Menta farà que s'adoni que ja només és la meitat d'en Jan. ¿Què li manca? Justament allò que va enterrar al jardí. Decideix anar-ho a buscar i torna a sentir-se feliç perquè ja és un nen sencer, ja que no hi ha coses pròpies de nen o de nena, només coses de persona.

PROPOSTA PEDAGÒGICA

Els nens quan arribin es trobaran una Caixa a la vista, que no se sabranà d'on ve. La obrim mirem què hi ha, demano de qui és, si algú en sap res,... (dins la caixa hi hauran els objectes que el nen del conte amaga). Ens mirem el què hi ha.

Expliquem el conte

Reflexions sobre el conte

Al final descobrim que aquella Caixa ens l'ha portada la fada menta i que sense saber de qui eren les coses ens poden haver agradat o no, però segur que a més d'un si... Fem un moment de primeres impressions sobre el conte i després passem a la reflexió més guiada:

- Hi ha coses de nen i coses de nena? Quines? Per què? (natura, costum...)
- Hi ha coses d'homes i coses de dones?
- I els sentiments n'hi ha de masculins i femenins?

Recollint les idees dels infants i debat

Us han dit alguna vegada que no podíeu fer una cosa perquè era de nens i sou nenes? O que plorar és de nenes i no de nens? O que alguna joguina o joc és de nens i no de nenes o al revés?

Demano exemples als nens i nenes sobre això.

Obrim la capsa una altra vegada (on hi he posat el vestit de ball, polseres, pintaungles, altres joguines,...) i mirem quines coses hi ha dins i si ens semblen que són de nens o de nenes i per què? Hi ha jocs i joguines de nens i altres de nenes? Què passa si a un nen li agrada molt jugar a nines o a saltar a corda i a una nena jugar a futbol o a baldufes?

Hi ha coses d'homes i coses de dones? Perquè?

Debat

Acabem la sessió amb un debat on els infants expressen les seves opinions i les posem a debat per tal que reflexionin i s'adonin que tothom pot fer i jugar el que vulgui mentre no perjudiqui als altres i que no és cert que hi ha coses de nens i de nenes, ni d'homes i de dones.

Com a punt de conclusió, agafem una caixa on hi penjarem un cartell que digui les **nostres coses** on simbòlicament hi posarem tot el què ha anat sortint aquesta hora, però la caixa es queda a l'aula per si qualsevol altre dia o moment volem escriure, dibuixar, recollir coses... a partir del treball que hem fet junts.

2. CAP ABÚS DE CAP MENA

Protagonistes que ens ensenyen a detectar conductes que posen en perill la nostra autoestima. No acceptem comportaments que es regeixen per la força, ja que la violència no es mai una solució als conflictes.

L'ARTUR I LA CLEMENTINA. Turín, Adela. Kalandraka

L'estimació i la il•lusió que en un principi caracteritzen la relació entre l'Artur i la Clementina ben aviat es transformen en monotonia. La Clementina pateix el menyspreu constant de l'Artur, la seva parella, que subestima les seves qualitats i en ridiculitza les aspiracions, la qual cosa impedeix que ella se senti realitzada i sigui lliure i feliç.

PROPOSTA PEDAGÒGICA

Presentació:

Podem fer una tortuga de drap i presentem la Clementina, una tortuga femella que ens acompanya i que protagonitza el conte que explico a continuació.

Expliquem el conte

Reflexions sobre el conte

En què somniava la Clementina quan va es va enamorar de l'Artur? Els seus somnis es van complir? Per què?

Qui dels dos va decidir qui aniria a buscar menjar i qui es quedaria esperant-lo? Com se sentia la Clementina? Per què?. Li agradava quedar-se a la vora del llac esperant?. Quines coses volia fer?. Les podia fer?. Com li responia l'Artur?. Se l'escoltava?. La respectava?. Què li portava l'Artur i què li deia que fes amb les coses?. Per què?. La Clementina estava feliç amb aquesta vida? Se sentia escoltada, valorada i respectada?. L'Artur la respectava?. L'estimava. Per què?

Què va animar la Clementina a fer el pas i marxar?. L'Artur ho va entendre?. Què deia d'ella quan ja es va adonar que havia marxat?

Debat

Penseu què el cas de la Clementina i l'Artur podria passar entre humans? Què ens ensenya aquest conte? L'Artur menystenia les idees de la Clementina o les valorava? Penseu què podria ser un cas de violència psicològica de gènere? Per què? Sabeu que hi ha fins i tot nois adolescents que controlen els mòbils de les seves xicotes per saber si es parlen amb altres nois i què diuen i fan? Com ho veieu? Si us ho fessin a vosaltres d'aquí un parell d'anys, ho permetríeu? Creieu que aquest fet, també és un tipus de violència? És important poder expressar les teves idees i sentiments? Per què? A casa us demanen com us sentiu? La mare li pregunta al pare com se sent. I el pare a la mare?

Per acabar parlem de les coses que podem fer si ens trobem en una situació de maltractament psicològic com la Clementina.

Taller

Ensenyem a fer una Clementina de papiroflèxia i demanem als alumnes que escriguin si mai han tingut sentiments com la Clementina i què han fet o podrien fer per canviar la situació. Cadascú es guarda el seu per si es produeix una situació similar poder buscar la seva tortuga, recordar la valentia de la Clementina i recordar les idees de coses que poden fer per escapar-se de la violència masclista.

3. FÓRA ETIQUETES....DIFERÈNCIES!

Protagonistes en disposició de viure les relacions humanes sense etiquetar , veure'ns i estimar-nos tal com som. Protagonistes que valoren la dimensió humana de la sexualitat en tota la seva diversitat.

JULIA, LA NIÑA QUE TENÍA SOMBRA DE CHICO

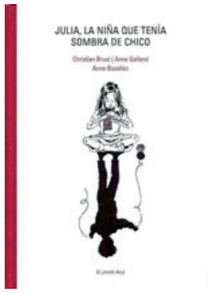

La Júlia se sent constantment jutjada pels seus pares que li diuen que se sembla a un noi, però ella se sent bé sent una nena i fent el què fa. És tan forta aquesta pressió que un dia es lleva amb ombra de nen i ella fa de tot per fer-la desaparèixer. La solució que troba é sanar al parc i fer un forat, allà dins no tindrà ombra. Mentre era dins el forat coneix un nen que plorava d'amagat, perquè li deien que plorar era de nenes. Plegats comencen a parlar i reflexionar sobre el què els passa, i descobreixen que tenen dret de ser com són. La Júlia quan torna a casa ja no té l'ombra de nen sinó la seva.

PROPOSTES PEDAGÒGIQUES

Per explicar aquesta història tan delicada podem dibuixar la meva silueta en un full i a poc a poc anirem desgranant el dia a dia de la Júlia.

Debat

Hem entès el conte? Com és la Júlia? Com li diuen que hauria de ser els seus pares? Què voldria ella? Què li diuen perquè canviï? Què li passa d'estrany quan es lleva un dia? I què fa per poder-ho solucionar? Com se sent ella amb tot plegat? Què va passar perquè la Júlia comencés a sentir-se més forta? Què va aprendre aquella nit que valia més que qualsevol cosa?

Taller

Activem-nos: La proposta d'activitat girarà entorn de joc del mirall. Els nens i nenes es posaran en parella un davant de l'altre. Un haurà de trobar una imatge amb el cos a partir de l'adjectiu que se'ls proposa i l'altre que està el seu davant ha de fer el contrari (per exemple dolç/a, segur/a, sensible...), evocant la Júlia i la seva ombra de nen.

Tancament

Un cop acabat comentem com ha anat, si els ha estat fàcil o no, sobretot buscar el contrari, on han anat a buscar les imatges i si creuen que dels adjectius ni havia d'home o de dona. Reflexionem si hi ha característiques de dona i d'home, i fins quin punt són naturals o culturals.
Moment de tancament: impressions dels infants de com ha anat l'activitat i se'ls deixa el pot de confitura com a senyal de treball a seguir si es vol.

4. FAMÍLIES

Abordem la diversitat familiar en sentit ampli, tal i com es viu i s'entén el concepte de família als nostres dies.

LA PETITA MESSI I EL SEU ESTIMAT ONCLE.
Pia Lindenbaum.

La petita Messi es queda a casa de l'àvia perquè els seus pares són de viatge. Li agrada quedar-se allà perquè sap que sempre hi passa el seu oncle preferit, en Tomàs. Quan està amb ell sempre fan coses especials, molt divertides i tota l'atenció és per ella. Aquest cop però quan van a casa seva hi troben algú més, en Lourenço que és la parella de l'oncle. A la Messi no li agrada gens perquè fa cara avorrit, i a més ara ha de compartir el seu tiet. Viu angoixada aquesta nova presència fent-li bromes pesades, fins que descobreix que és un gran futbolista, i ella és una apassionada de la pilota (per això "petita Messi").

PROPOSTA PEDAGÒGICA

En aquest conte l'objecte que farem servir pot ser una pilota de futbol i a partir del seu moviment i amb la nostra interacció anirem narrant la història de la Petita Messi. Aquest objecte també serà usat després a l'hora de la reflexió per part dels infants.

Debat

Hem entès el conte?: Us ha agradat el conte? Qui és la Petita Messi , per què li diuen així i com es diu en realitat? Amb qui es queda quan no hi han els seus pares? Amb qui és el que li agrada més quedar-se i per què? Què passa el dia que l'Elisa coneix l'amic del seu tiet? Com se sent? I com reacciona? Què passa perquè la Petita Messi comenci a estar bé amb en Lourenço?

Taller

La proposta serà que els nens i nenes imaginin una situació real o fictícia on han pogut sentir gelosia, buscant el perquè s'han sentit així i com ho podrien canviar fent què. Per anar-ho compartint ens anirem passant la pilota i qui la tingui podrà exposar-ho a la resta de companys.

En un segon moment començarem a treballar per grups de dos o tres infants. Les preguntes que se'ls hi proposen són: L"oncle Tomàs i el Lourenço són una família i per què? I quants models de família i poden haver?

Per finalitzar podem jugar a fer fotos als diferents models famílies amb els nens i nenes.

Moment de tancament: impressions dels infants de com ha anat l'activitat i se'ls deixa un mitjó de futbolista com a senyal de treball a seguir si es vol.

EN CEBA I EN PEBRE
Reixach, L.

La història d'en Ceba i en Pebre és la història de dos pingüins que, després d'anys de viure junts, tenien ganes de formar una família. Però en Ceba i en Pebre no podien pondre cap ou. I això els entristia molt. Però a vegades es fa realitat allò que semblava impossible.

Expliquem el conte

Debat

Us ha agradat el conte? Qui són en Ceba i en Pebre? Quina relació hi ha entre ells? Quines coses els agrada fer junts? Per què estaven tristos en Ceba i en Pebre? Què els agradaria tenir que les altres parelles de pingüins tenen i ells no? Com intenten aconseguir-ho? Per què no ho aconseguien? Què fan els seus amics pingüins per ajudar-los? Què passa quan troben un ou? Que fan amb ell? Què surt de l'ou? Com se senten aleshores? Per què era tant important per a en Ceba i en Pebre tenir un fill? Penseu que en Güi, el pingüí petit està feliç amb els seus dos pares?

Taller

Parlem dels diversos models de família: Parella sense fills, parelles amb fills, parelles amb els fills d'un o de l'altre o de les dues parts (noves parelles de persones separades o divorciades d'un matrimoni o parella anterior o que un dels membres és viudo o vídua, mare ó pare sol amb fills i famílies formades per dos pares o dues mares, etc.

Per fer aquesta reflexió juguem a fer famílies amb nines i ninots de paper , per tal que vegin que les famílies poden ser molt diverses i com poden anar canviant en el temps. En un dibuix gegant d'un poble en paper, anem posant les famílies observant els membres que les integren per tal de veure la diversitat que dóna riquesa a la nostra escola, al nostre poble o ciutat, a la nostra societat i al món.

Reflexionem sobre com n'és d'important sentir-nos estimats, que ens cuidin i que ens eduquin, tan se val si ho fa el pare o la mare ó dos pares ó dues mares alhora. Cadascú estima la família que té perquè és la seva i és única.

Es demana als infants que dibuixin la seva família i ens la presentin. D'aquesta manera podrem veure la diversitat de famílies de la classe.

Activitats complementàries:

Joc de parelles de cartes. Fer a plàstica el joc de cartes de les famílies, fent que els infants dibuixin i pinten o decoren les diferents famílies possibles. Un cop dibuixades, es fa una ampliació a DIN-A 3 de cada família, se'n fa una foto-còpia (a ser possible en color també). Aleshores es tapa una de les persones diferent a cada família i es torna a fotocopiar la família sense aquest membre (un dels fills o filles, un dels pares o mares, etc.) i es fa una fotocòpia de cada persona sola que hem tret de la imatge de la seva família. A continuació es re-tallen trossos de cartró o cartolina de la mateixa mida per fer un joc de cartes tipus Memori. A cada carta s'hi enganxa un dibuix, fins a tenir una carta amb cadascuna de les famílies dibuixades i una carta amb cada personatge que s'ha separat de la seva família. Es posen les cartes barrejades cap per avall i es juga al joc de fer parelles entre els personatges sols i la seva família fins aconseguir aparellar-les totes.

L'AITOR TÉ DUES MARES
Mendieta, M.J. i Pierola, M.

L'Aitor pateix assetjament escolar a l'escola perquè la seva família no correspon al model clàssic de família en la cultura tradicional. L'Aitor te dues mares, que s'estimen i l'estimen molt a ell, però alguns dels seus companys, influenciats pels estereotips i la intolerància dels seus pares i mares, passen de ser bons amics seus a deixar-lo de banda.

Expliquem el conte

Debat

Us ha agradat aquest conte? Qui era en Aitor? Per què estava trist en acabar la festa del seu aniversari? Perquè al pare i mare del seu amic no els agradava que el seu fill jugués amb l'Aitor? La resta dels companys d'escola el tractaven bé? Per què? Com s'ho va prendre ell al principi? Va explicar ràpidament el seu problema a la mestra i a les seves mares? Per què? Què va fer la mestra en assabentar-se del problema? Com va reaccionar l'Aitor amb el nou conte de la mestra? Per què?

Què va veure a Girona que li va agradar tant? Per què li va agradar? Per què ha demanat a les seves mares d'anar a viure a Girona? Quina solució van trobar les dues mares per a què l'Aitor fos més feliç.

Taller

Reflexions sobre la societat en la què vivim:

Què vol dir fer bullying? Creieu que l'Aitor va patir bullying? Per què? Creieu que això passa en la realitat? Per quins motius els nens i nenes són molestats i deixats de banda pels seus companys i companyes? Com se senten quan veuen que els companys no els volen? Us agradaria que us passés a vosaltres? Què podeu fer quan això passa? Com es podria resoldre? Escriviu les vostres idees en un post-it i els enganxem a la pissarra.

Coneixeu famílies diverses? Hi ha famílies amb només una mare i fills? I famílies amb un pare i fills? Famílies amb un pare i una mare? I amb dues mares com la de l'Aitor? O amb dos pares?

Famílies sense fills, ni filles i famílies amb fills sols que estan en custòdia de l'Estat i viuen en un centre o bé els que viuen en famílies d'acollida o d'adopció?

Com explicaríeu qui es una família i qui no ho és i per què? Què és el que un grup de persones que viuen juntes siguin una família o no?

Dibuixeu totes les possibles famílies que coneixeu? Les enganxem cadascuna a un dels habitatges que hi ha al dibuix que porta l'educadora. Aleshores ajudem als infants a veure quines similituds i diferències hi ha entre elles i a què es deuen les diferències.

Totes les famílies i persones tenen els mateixos Drets? Per què? Quin dret creieu que els companys de l'Aitor no li respectaven? Creieu que marxar del poble era la millor solució? Quines altres possibilitats hi havia?

5. DONES I HOMES ESTRAORDINÀRIES.

Protagonistes que es valoren i s'estimen, aprenen a viure sense discriminacions. Nois que cooperen amb iniciativa i coresponsabilitat.

LA NENA DELS PARDALS
Pennypacker, S; Tanaka, Y.

Quan a la Xina, s'ordena exterminar tots els pardals perquè es mengen gran part de les collites, la Ming-Li. Decideix salvar tants pardals com pugui. El valerós gest de la nena serà una lliçó per als qui no van saber la importància de cada espècies en el cicle de la vida. Basada en fes reals.

Debat

Hem entès el conte?: On passa aquesta història i a qui declaren la guerra? Com és la Ming-Li i què li agrada? Què fa el Germà gran per combatre els pardals? I els veïns? I la Ming-li què feia? Com la tractaven? Com se sentia? Què passa per què el seu germà gran l'ajudi a salvar els ocells? I com ho volen fer? Què passa quan es queden sense pardals? I què fa la Ming-li per canviar la situació? Com se sent al pare de la Ming-Li després d'ensenyar-li els pardals? Què li diu el seu pare al final?

Taller

Activem-nos: dividim el grup en grupets de tres nens i nenes i cada grup agafarà una "pajarita" on hi haurà una pregunta. Cada grup tindrà uns minuts per preparar-se la resposta i després exposarà a la resta de grup. Quan ho posem en comú també hi haurà un moment on els altres companys poden dir la seva sobre cada pregunta.

Per acabar cada infant escriurà una reflexió sobre el què acabem de fer en un full que convertirem en un ocell, que deixarem volar simbòlicament perquè el nostre coneixement pugui volar per tot arreu. Per què la Ming-li no li van donar petards per espantar els pardals? Hi ha coses de nens i de nenes? Quines?

La Ming-li té compassió pels pardals i els seu germà a l'inici no. Hi ha emocions de nens i altres de nenes? Quines?

Com funcionaven a casa de la Ming-li? Qui era qui estava a casa a fer els treballs de casa? Això passava fa molts, molts, molts anys a la Xina. Com està la situació avui en dia? Com és a casa vostra? Com creieu que hauria de ser?

Trobem que es fan diferencies entre nenes i nens aquí a l'escola? Quan? Qui les fa? Què podem fer per detectar-les i canviar-les.

En els dibuixos animats que normalment miro són diferents els personatges femenins i masculins? En què? Creieu que hi ha programes per nens i programes per nenes? Per què? M'han dit mai: això és de nen o de nena? Com m'he sentit? Creieu que podem ser violents (fer mal) quan ho diem? Si ho hem dit alguna vegada per què ho hem fet?

Moment de tancament: impressions dels infants de com ha anat l'activitat.

EL DESIG DE LA RUBY
Bridges, S.Y; Blackall, S

A Pen una antiga ciutat de la Xina viu la Ruby. Ella és diferent de totes les nenes del seu temps. Enlloc de casar-se, està decidida a anar a la universitat, com fan els nens a casa seva. Un emotiu homenatge a la independència d'esperit.

Debat

Podien fer el mateix les cosines de la Ruby que els seus cosins? Què s'esperava de la Ruby?Què voleu fer de grans? Què són coses d'homes o de dones? Hi ha feines d'homes i de dones?I les feines de casa de qui són? Vosaltres ajudeu o col•labo-reu? ...Què són els rols i estereotips de gènere? I qui els ha posat? Reflexionar si hi ha igualtat d'oportunitats entre homes i dones. I si entre nenes i nens hi ha estereotips i rols establerts, a on i quins són.

Per acabar surt el sobre que hauran rebut. L'obrirem i a dins hi trobarem un peix vermell (com el que li hagués agradat portar a la Ruby per la festa dels fanals) amb les indicacions d'escriure desitjos pels anys vinents o propòsits per canviar i anar cap a la igualtat entre nens i nenes, homes i dones. Si tenim temps ho fem, si no, pot ser un treball a seguir a l'escola.

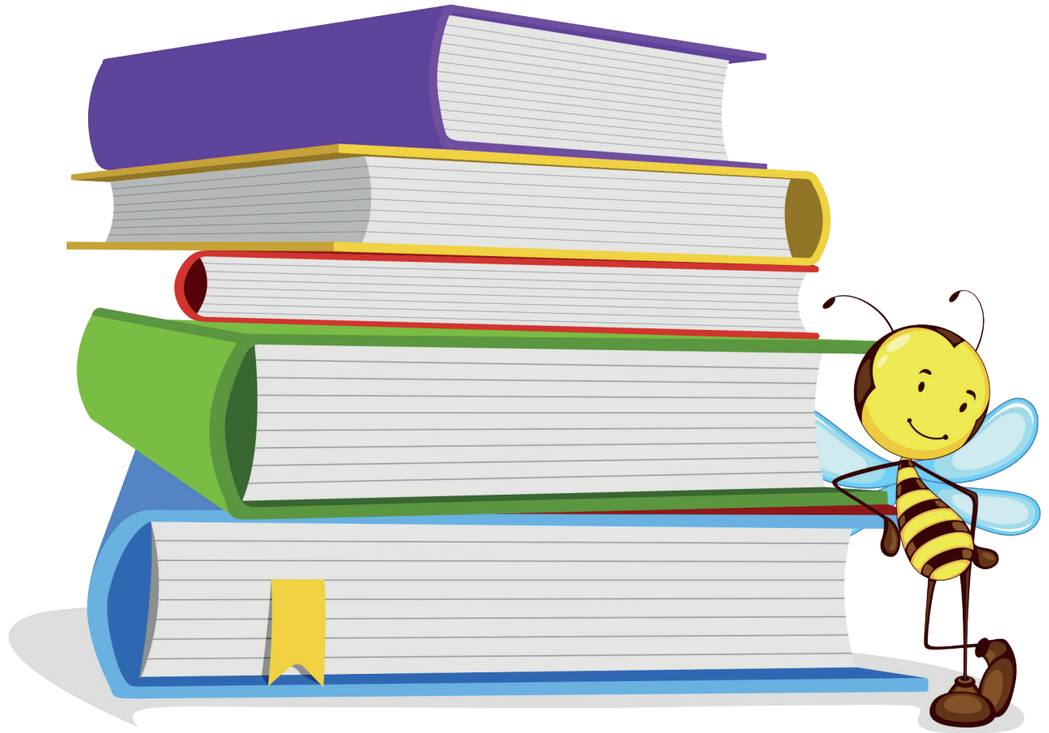

CONSELL COMARCAL DEL BERGUEDÀ
PLA COMARCAL PER LA IGUALTAT
Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Centre de Recursos Pedagògics del Berguedà
Diputació Barcelona
Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones
900 900 120
Contra la violència masclista Atenció 24 h